

Protocol voor mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers van de gemeente Staphorst 2019

Het rechtskarakter van een Gedragscode is dat van een interne regeling in aanvulling op de wettelijke regels. In dit protocol staat aangegeven welke stappen moeten worden gezet wanneer integriteit mogelijk geschonden wordt of daarvan het sterke vermoeden bestaat. Het Protocol kan worden beschouwd als een extra onderdeel van het gedragscode. Het biedt houvast en uniformiteit bij de aanpak van vermeende of daadwerkelijke schendingen.

1. Algemeen

Bij het gebruik van dit protocol is de Gedragscode Integriteit politieke ambtsdragers Gemeente Staphorst het uitgangspunt. Onder politieke ambtsdragers worden burgemeester, leden van het college en raadsleden verstaan. Dit protocol is openbaar en door derden te raadplegen. Als dit protocol niet voorziet in een bepaald geval, of als de toepassing niet eenduidig is, wordt in de volgende gremia bepaald bij een melding:

- In het Presidium (fractievoorzittersoverleg) bij een melding over een raadslid
- In het college bij een melding over een collegelid
- Bij de locoburgemeester als het gaat om een melding over de burgemeester

In dit protocol wordt gesproken over een externe onderzoeker. Hiermee wordt de onderzoeker of het onderzoeksbureau bedoeld die in opdracht van de burgemeester onderzoek doet naar aanleiding van een melding van integriteitsschending of een incident.

2. Melding

Iedereen (politieke ambtsdragers, medewerkers en inwoners) kunnen een melding doen van een vermoeden van integriteitsscheiding door een politieke ambtsdrager. Een vermoeden van een integriteitsschending door een raadslid of wethouder wordt mondeling of schriftelijk bij de burgemeester gedaan. Indien het de burgemeester betreft wordt dit bij de waarnemend raadsvoorzitter gemeld. Nadat de burgemeester is geïnformeerd over het vermoeden van een integriteitsschending bevestigt hij dit schriftelijk aan de melder. Hij wordt hierin bijgestaan door de griffier voor meldingen over raadsleden of fractieassistenten en de secretaris voor meldingen over collegeleden.

De burgemeester onderzoekt hierna ambtshalve de melding tegen de achtergrond van de vraag of zij zodanig concreet is en van een zodanige ernst dat een vooronderzoek noodzakelijk is. Hiertoe nodigt hij in ieder geval de politieke ambtsdrager die het betreft uit voor een gesprek. Bij het onderzoek kan de burgemeester zich juridisch laten adviseren. Een integriteitsmelding wordt in ieder geval getoetst op:

- de aard van het feit
- de ontvankelijkheid van de melding
- de ernst van de zaak
- de valideerbaarheid van feiten en omstandigheden
- de positie of persoon van de bron en de persoon wie de melding betreft.

Als de burgemeester vaststelt dat de melding onvoldoende concreet is dan wel een onvoldoende ernstig karakter heeft, besluit hij het onderzoek niet verder voort te zetten. Van deze beslissing worden de melder en de politieke ambtsdrager over wie de melding is gedaan schriftelijk binnen zes weken in kennis gesteld.

Als de burgemeester op grond van de bevindingen vaststelt dat de melding voldoende concreet en een voldoende ernstig karakter heeft, stelt hij een vooronderzoek in.

Meldingen over de burgemeester worden gedaan in het Fractievoorzittersoverleg. Het Fractievoorzittersoverleg wijst één van zijn leden aan als plaatsvervangend voorzitter en treedt in de plaats van de burgemeester bij de behandeling van de melding.

3. Vooronderzoek

De burgemeester bepaalt op welke wijze het vooronderzoek plaats vindt, waarbij een bij de melding passende onderzoeksmethode wordt gekozen. Van de bevindingen in het vooronderzoek wordt een rapport opgemaakt. De burgemeester doet vertrouwelijk mededeling van de resultaten van het vooronderzoek aan het Fractievoorzittersoverleg en het college.

Als het vooronderzoek geen aanleiding geeft voor het instellen van een nader onderzoek, besluit de burgemeester het onderzoek niet verder voort te zetten. Van deze beslissing worden de melder en de politieke ambtsdrager over wie de melding is gedaan schriftelijk in kennis gesteld.

Indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek de blijkt dat nader onderzoek verricht moet worden, besluit de burgemeester een feitenonderzoek in te stellen.

In het geval van een vermoeden van integriteitsschending van de burgemeester, wordt, indien op grond van de bevindingen uit het vooronderzoek besloten wordt tot het instellen van een feitenonderzoek, de Commissaris van de Koning in kennis gesteld.

4. Feitenonderzoek

Als besloten wordt een feitenonderzoek in te stellen wordt de betrokken politieke ambtsdrager hiervan in kennis gesteld. Hiervan worden ook het Fractievoorzittersoverleg, het College, de gemeentesecretaris en de melder in kennis gesteld. De burgemeester kan een opdracht voor het feitenonderzoek aan een onafhankelijke externe onderzoeker verstrekken. De opdracht wordt voorbereid door de externe deskundige als adviseur van de burgemeester. In de opdracht is in ieder geval opgenomen:

- de aanleiding van het feitenonderzoek;
- de onderzoeksopdracht met duidelijk omschreven onderzoeksvragen en -methoden;
- de verwachte duur van het feitenonderzoek;
- de overeengekomen kosten van het feitenonderzoek;
- van welke bevoegdheden de externe partij gebruik mag maken;
- dat de externe partij werkt met inachtneming van dit Protocol.

De bevindingen van dit feitenonderzoek worden vastgelegd in een onderzoeksrapportage.

5. Kennisgeving aan betrokkene

De betrokken politieke ambtsdrager wordt over het instellen van het feitenonderzoek onmiddellijk per brief geïnformeerd. In de brief is in ieder geval opgenomen:

- een omschrijving van het handelen of nalaten dat aanleiding is tot het instellen van onderzoek;
- de melding dat betrokkene en getuigen kunnen worden gehoord;
- de melding dat de betrokken politieke ambtsdrager zich kan laten bijstaan door een advocaat;
- de melding dat als andere feiten en omstandigheden bekend worden die van belang zijn voor het bepalen van de omvang, aard en ernst van de integriteitsschending, het onderzoek zich kan uitstrekken tot die feiten en omstandigheden;
- de vigerende gedragscode.

6. Onderzoeksrapportage

De onderzoeksrapportage wordt door de burgemeester vertrouwelijk aangeboden aan het college en de raad. Dit rapport bevat alle informatie die nodig is om een oordeel te kunnen vormen over de aannemelijkheid en mate van verwijtbaarheid van het vermoeden van de integriteitsschending. De raad besluit in hoeverre en op welke wijze de rapportage geheel of gedeeltelijk openbaar wordt gemaakt en wie daartoe mandaat krijgt.

De onderzoeksrapportage wordt opgenomen in een afzonderlijke (digitale) archiefkast. Dit laat onverlet dat aan de persoon in kwestie, in geval van een ten aanzien van hem gestarte rechtspositionele procedure, alle relevante stukken ter beschikking worden gesteld.

7. Besluitvorming

Nadat de raad kennisgenomen heeft van het onderzoek, beoordeelt zij of deze aanleiding geeft om aangifte te doen en/of een ander middel in te zetten.

8. Horen van betrokkene en getuigen

Zowel de betrokken politieke ambtsdrager als ook getuigen kunnen worden gehoord.

De betrokken politieke ambtsdrager en getuigen worden vooraf op de hoogte gesteld van de aard en de mogelijke duur van het gesprek. Zij kunnen zich in dit gesprek laten bijstaan door een raadsman.

In het geval van een feitenonderzoek wordt er een gespreksverslag opgemaakt en ondertekend door de onderzoekers en de getuigen/ betrokken politieke ambtsdrager. Degene die is gehoord krijgt de mogelijkheid om binnen vijf werkdagen schriftelijk te reageren op het gespreksverslag.

Als degene die is gehoord weigert het gespreksverslag te ondertekenen wordt daarvan melding gemaakt in het verslag. Als degene die is gehoord dat wil, wordt er een schriftelijke weergave van diens afwijkende mening bij het gespreksverslag gevoegd.

9. Communicatie

De burgemeester zorgt voor de interne- en externe communicatie. Hiervoor worden de verschillende belangen, voornamelijk het belang van het onderzoek, het belang van het beschermen van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken politieke ambtsdrager en het belang van transparantie, nauwkeurig afgewogen.

10. Aangifte

Als er op enig moment een vermoeden is van een strafbaar feit doet de burgemeester aangifte bij de politie. Vanaf dat moment wordt alle beschikbare informatie voorgelegd aan de politie, eventueel na overleg met de officier van justitie.

Het bestaan van een strafrechtelijk onderzoek naar een strafbaar feit laat onverlet dat de burgemeester een feitenonderzoek kan instellen of een civielrechtelijke procedure tegen de betrokken politieke ambtsdrager kan instellen.

11. Vermoeden van een opzettelijke valse beschuldiging

Als er op enig moment een vermoeden is van een opzettelijke valse beschuldiging doet de burgemeester, indien naar zijn oordeel sprake is van een strafbaar feit, hiervan aangifte bij de politie.

De gemeente kan bij een vermoeden van een opzettelijke valse beschuldiging de betreffende melder aansprakelijk stellen voor eventuele door de gemeente geleden schade.